CODZIENNIK PRAWNY
#dogmapomoc

PORADNIK PRAWNY

MEDIACJA

Rozwój e-mediacji w trakcie i po epidemii koronawirusa

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
www.ms.gov.pl

Zadanie finansowane ze środków budżetu Powiatu Pszczyńskiego

POWIAT PSZCZYŃSKI
przestrzeń aktywności

Szanowni Państwo,

W czasie kryzysu związanego z panującą epidemią COVID-19 szczególna rola przypada organizacjom pozarządowym. Niezmiernie ważne jest nasze zaangażowanie i empatia wobec osób, które nie potrafią same poradzić sobie z zaistniałą sytuacją. W tym szczególnym czasie chcemy ułatwić dostęp do pomocy prawnej i obywatelskiej, albowiem zmian jest dużo i dotyczą wielu sfer życia, m.in. zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, podatków, pracy, szkół i urzędów.

Wiele osób poszukuje informacji dotyczących funkcjonowania m.in.: restauracji i barów, salonów fryzjerskich i kosmetycznych, siłowni i klubów fitness, hoteli oraz innych miejsc i instytucji, a także załatwiania różnych spraw urzędowych i sądowych, uzyskiwania świadczeń i zasiłków opiekuńczych oraz składania wniosków do ZUS, umawiania e-wizyt lekarskich i uzyskiwania e-recept, możliwości zawieszania spłaty kredytu, zagrożeń związanych z wyłudzaniem pieniędzy i danych "na koronawirusa", przestojów w pracy oraz sytuacji związanych ze zmniejszeniem, a nawet utratą dochodów.

Aby sprostać tym wszystkim wyzwaniom uruchomiliśmy w ramach nieodpłatnej pomocy i edukacji prawnej internetową kampanię informacyjną **#dogmapomoc**. Codziennie na naszym profilu na **Facebooku** mogą Państwo uzyskać wiele istotnych informacji pomocnych w odnalezieniu się w tej trudnej sytuacji.

Nasz zespół to grupa profesjonalistów - radców prawnych, adwokatów, prawników, doradców obywatelskich, mediatorów, ekonomistów a zarazem ludzi aktywnych, zaangażowanych, odpowiedzialnych i empatycznych, otwartych oraz kreatywnych, którzy dostrzegają w tym trudnym okresie potrzebę niesienia pomocy.

W przypadku pytań oraz potrzeby uzyskania porady prawnej zachęcamy do korzystania z usług Punktów Nieodpłatnej Pomocy Prawnej oraz Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego prowadzonych przez nasze Stowarzyszenie, których wykaz znajduje się na stronie internetowej: **www.dogma.org.pl**

Epidemia wirusa SARS-CoV-2 pogłębiła problem przewlekłości postępowań sądowych. Tymczasem obecne wstrząsy w życiu osobistym obywateli i w sferze stosunków społecznych są źródłem wielu nowych konfliktów i mogą zaognić dawne spory. Są sprawy i spory, które nie powinny czekać, a ograniczona praca sądów uniemożliwia ich załatwienie. **Jednocześnie wiadomo, że nawet po zakończeniu epidemii sądy będą potrzebowały wielu miesięcy by uporać się ze spiętrzeniem spraw.** Ich skuteczne rozwiązanie, zwłaszcza teraz, wymaga elastycznego i niestandardowego podejścia i spojrzenia. **Powstaje więc pytanie czy istnieje alternatywny, tańszy i szybszy sposób rozwiązywania sporów, który już dziś pozwoli stronom załatwić ich sprawy, a w przyszłości odciąży wymiar sprawiedliwości i ograniczy przewlekłość postępowań sądowych?**

To odpowiedni moment na docenienie alternatywy, jaką jest niewątpliwie

MEDIACJA

Mediacja (po zakończeniu epidemii prowadzona także w „tradycyjnej" formie) daje stronom takie możliwości, a udział mediatora ułatwia wypracowanie kompromisu satysfakcjonującego wszystkich zaintereso-wanych. Ogranicza także pole przyszłych sporów.

Mediacja to jedna z metod pozasądowego rozwiązywania konfliktów, prosta i przyjazna dla stron. **Najprościej rzecz ujmując, jest to rozmowa stron w obecności mediatora, czyli bezstronnej osoby trzeciej.** Zadaniem mediatora jest takie prowadzenie rozmowy, aby strony się usłyszały, zrozumiały i skupiły na szukaniu rozwiązania konfliktu, w sposób akceptowalny i satysfakcjonujący dla obu stron.

Mediacja pozwala rozwiązywać i regulować – również prawnie – istniejące spory i jest to możliwe przebywając nawet na drugim krańcu świata.

Należy jednak pamiętać, że warunkiem mediacji – zarówno tradycyjnej, jak i prowadzonej na odległość – **jest wyrażenie na nią zgody przez obie strony konfliktu**. W sytuacji, gdy tylko jedna strona wyraziła zgodę zadaniem mediatora jest ustalenie, czy druga strona również na to przystaje.

Sam przebieg mediacji nie jest regulowany prawnie. Oznacza to, że nie istnieje wyłącznie jeden model mediacji dopuszczalny przez prawo. Istotą mediacji jest jej odformalizowanie i możliwość elastycznego dostosowania jej przebiegu do potrzeb i możliwości stron.

Mediator prowadzi mediację, wykorzystując różne metody zmierzające do polubownego rozwiązania sporu, w tym poprzez wspieranie stron w formułowaniu przez nie propozycji ugodowych, lub na zgodny wniosek stron może wskazać sposoby rozwiązania sporu, które nie są dla stron wiążące. **Jedynymi wymogami formalnoprawnymi samej mediacji są jej niejawność i poufność.**

Postępowanie mediacyjne nie jest jawne, a mediator, strony i inne osoby biorące udział w postępowaniu mediacyjnym są obowiązane zachować w tajemnicy fakty, o których dowiedziały się w związku z prowadzeniem mediacji.

Wyznaczenie posiedzenia mediacyjnego nie jest wymagane, jeżeli strony zgodzą się na przeprowadzenie mediacji bez posiedzenia mediacyjnego. Wyłącznie od woli stron, a w dalszej konsekwencji od możliwości technicznych posiadanych przez strony i mediatora zależy zatem czy mediacja musi odbyć się w formie bezpośredniego spotkania. Żadne przepisy nie regulują technicznych aspektów porozumiewania się na odległość w toku mediacji. **Istotne jest jedynie, aby zachowana została zasada poufności.**

Żaden przepis obowiązującego prawa nie wyklucza prowadzenia mediacji on-line w czasie rzeczywistym za pomocą urządzeń porozumiewania się na odległość, w tym wideokonferencji, telefonicznie, lub poprzez wymianę pism, wiadomości e-mail, tradycyjnych pism itp.

WIDEOKONFERENCJA

Mediacja przy wykorzystaniu programu do konferencji online jest najbardziej zbliżona do tradycyjnej mediacji. Zapewnia osobisty kontakt stron, które nie tylko się słyszą, ale także widzą w czasie rzeczywistym. Pozwala uczestnikom mediacji obserwować i reagować na wzajemne sygnały niewerbalne (mimikę, gesty).

To bardzo istotne w skutecznej komunikacji. Co ważne, do przeprowadzenia wideokonferencji potrzebny jest tylko dostęp do Internetu i zapewnienie sobie przestrzeni umożliwiającej swobodną rozmowę, przy zachowaniu zasady poufności. **Zatem ta forma komunikacji jest dostępna praktycznie dla każdego, niezależnie gdzie się znajduje.**

Warto też zauważyć, że w ostatnich tygodniach zwiększyła się nasza otwartość na korzystanie z tego rodzaju narzędzia. Wideokonferencje wykorzystujemy, już nie tylko do przekazywania informacji, prowadzenia szkoleń, ale także do spotkań towarzyskich lub rodzinnych.

Jest to formuła najbardziej zbliżona do dotychczas stosowanej metody tradycyjnych spotkań. Zarówno strony sporu, jak i mediator mogliby na bieżąco komunikować własne przemyślenia, propozycje oraz kształtować wspólnie wypracowane postanowienia ugody. Poza brakiem osobistej styczności, ta forma niczym nie odbiega od wspólnego spotkania, a jednocześnie gwarantuje bezpieczeństwo, dużą oszczędność czasu.

ROZMOWA TELEFONICZNA

Rozmowa telefoniczna z mediatorem będzie niewątpliwie dogodna dla osób starszych, dla których aktualnie wyjścia na zewnątrz stanowią największe zagrożenie. W tym rozwiązaniu mediator może w znaczący sposób załagodzić powstały spór, oczywiście zachowując podstawowe zasady swojej pracy, czyli bezstronność czy obiektywizm.

Rozmowa z mediatorem może być świetnym przygotowaniem do polubownego załatwienia sporu, a także podczas negocjacji. **Co ważne, mediacje można prowadzić w zasadzie w każdej sprawie.** Mediacja może być (i jak wynika z doświadczenia jest) prowadzona w większości typów sporów, w szczególności w sprawach gospodarczych, cywilnych i z zakresu prawa pracy.

Trzeba również zwrócić uwagę, że mediator nie jest ani sędzią, ani arbitrem, ani doradcą. Nie rozstrzyga sporu, lecz wspiera strony w ich drodze do znalezienia satysfakcjonującego rozwiązania. Co warte podkreślenia, większość spraw skierowanych do mediacji udaje się załatwić zdecydowanie szybciej i taniej, niż przy wykorzystaniu drogi sądowej.

Sprawa sądowa może zostać skierowana do mediacji (z inicjatywy Sądu lub na wniosek jednej z stron), ale najlepiej, gdy strony skorzystają z mediacji zanim jeszcze zdecydują się skierować sprawę do sądu. Wówczas oszczędność kosztów i czasu może być największa.

Sprawy sądowe trwają w najlepszym razie od kilku miesięcy do kilku lat i zwykle jedna ze stron jest niezadowolona w wyroku. W praktyce oznacza to, że nie ma szans na dalszą współpracę pomiędzy stronami. Mediacja pozwala rozwiązać spór w parę tygodni, a osiągnięte porozumienie daje szansę na utrzymanie lub odbudowanie relacji pomiędzy stronami.

Oczywiście mediacja nie zawsze kończy się sukcesem i nie rozwiąże wszystkich problemów, z którymi w najbliższym czasie będzie borykał się wymiar sprawiedliwości. Ale mediacje są narzędziem wartym uwagi zarówno z punktu widzenia stron będących w konflikcie.

Dostrzegając zagrożenia, jakie może spowodować przedłużający się konflikt pamiętaj, że **możesz umówić się na bezpłatną rozmowę z mediatorem korzystając z dostępu do nieodpłatnej pomocy prawnej i obywatelskiej**. Zapisz się na darmową poradę prawną i mediację przez telefon.

Tradycyjna mediacja odbywa się przy udziale stron w określonym miejscu. Z kolei **e-mediacja polega na tym, że strony sporu nie przebywają w trakcie postępowania mediacyjnego w tym samym pomieszczeniu, a komunikują się z mediatorem i sobą za pomocą internetu.**

Skutek e-mediacji jest taki sam jak tradycyjnej mediacji. E-mediacja może polegać zarówno na komunikacji **mediatora osobno z każdą ze stron, jak również ze wszystkimi równocześnie**. Obowiązkiem mediatora jest zabezpieczenie poufności mediacji. Mediator, musi zapewnić taką platformę, która gwarantuje, że wszystko jest zgodne z ochroną danych osobowych, że połączenie jest szyfrowane i zabezpieczone odpowiednim protokołem. Ponadto mediatorzy powinni jednak pamiętać, że rozwiązania i narzędzia wykorzystywane przy e-mediacji muszą być zgodne z obowiązującymi przepisami, w tym z **Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (RODO)**, szczególnie w przypadku mediacji rodzinnych, pracowniczych czy cywilnych. Natomiast w przypadku mediacji gospodarczych ważna będzie m.in. ochrona tajemnicy przedsiębiorstwa.

Ugoda zawarta przed mediatorem w procesie e-mediacji , a zatwierdzona później przez sąd ma skutek ugody sądowej.

Ugoda zaczyna działać od zaraz, a konkretnie od momentu, który ustalimy ze stronami, a nie od momentu np. uprawomocnienia się wyroku.

Najistotniejszym wymogiem formalnym ugody jest jej podpisanie przez strony.

Wydaje się, że nie ma konieczności, aby podpisy te znalazły się na tym samym dokumencie. Ugoda jest bowiem formą umowy stron.

Zgodnie z art. 78 § 1 k.c. do zachowania pisemnej formy czynności prawnej wystarcza złożenie własnoręcznego podpisu na dokumencie obejmującym treść oświadczenia woli. Do zawarcia umowy wystarcza wymiana dokumentów obejmujących treść oświadczeń woli, z których każdy jest podpisany przez jedną ze stron, lub dokumentów, z których każdy obejmuje treść oświadczenia woli jednej ze stron jest przez nią podpisany. Do zawarcia ugody wystarczy zatem podpisanie tożsame treści dokumentu osobno przez strony i złożenie ich mediatorowi. Podpisy na ugodzie nie muszą być złożone równocześnie. Nie ma przeszkód do podpisania ugody kolejno przez strony. Nie ma przy tym żadnych wymogów co do technicznego przekazania dokumentu między stronami.

W czasie epidemii koronawirusa, rozmowa z mediatorem jest środkiem dostępnym od zaraz, bez konieczności wychodzenia z domu czy biura.

Dlatego już dziś zachęcamy do skorzystania z mediacji, jako sposobu na polubowne rozwiązywania sporów. Nie musimy biernie czekać, aż wszystko wróci do normy, tylko możemy podjąć konkretne działania w celu rozwiązania sporu.

Przykładowe sprawy rozwiązywane w mediacji:

- wysokość alimentów,
- miejsce zamieszkania dziecka po rozwodzie,
- sprawy związane z opieką nad dziećmi, rodzicami, osobami wymagającymi naszej pomocy,
- spory małżeńskie,
- podział majątku,
- sprawy spadkowe,
- sprawy o zapłatę,
- spory budowlane,
- spory pracownicze,
- spory dotyczące praw autorskich,
- spory dotyczące zakresu lub realizacji zawartych umów.

Aby e-mediacja przebiegła skutecznie i przyniosła oczekiwane skutki, ważne jest odpowiednie przygotowanie się stron.

! W mediacji nie ma przegranych, aby doszło do porozumienia, trzeba znaleźć takie rozwiązanie, które będzie akceptowalne dla obu stron. Mediator Wam w tym pomoże.

Podstawowe elementy dobrego przygotowania się do rozmowy z mediatorem przez telefon lub /internet:

1. Umów się telefonicznie na bezpłatną poradę w ramach systemu nieodpłatnego poradnictwa prawnego, aby poznać zasady mediacji, przebieg, korzyści, skutki ewentualnej ugody mediacyjnej,
2. Możesz przed rozmową zapoznać się z informacjami o mediacji np. na stronie internetowej **www.dogma.org.pl**, oraz zawartymi w e-poradnikach przygotowanych przez prawników i mediatorów współpracujących ze Stowarzyszenie „DOGMA”.
3. Spisz na kartce papieru wszystkie nurtujące Cię pytania. Podczas rozmowy łatwo o czymś zapomnieć.

4. Skonsultuj z prawnikiem jakie jest prawdopodobieństwo wygrania przez Ciebie sprawy w sądzie, czy i które z Twoich żądań są możliwe do uzyskania, jak długo to może potrwać i ile Cię będzie kosztowało, ale weź też pod uwagę kwestie pozafinansowe m.in. stres, wpływ na relację z drugą stroną, ale także z innymi osobami zaangażowanymi w spór, wpływ na inne sfery życia.
5. Zastanów się, co jest dla ciebie najważniejsze. Zastanów się nad swoimi oczekiwaniami i potrzebami: jakie kwestie chcesz wyjaśnić z drugą stroną, co sprawiło, że wcześniej nie doszliście do porozumienia;
6. Uświadom sobie swoje interesy. Wiedza ta pozwoli znajdować rozwiązania nietypowe, pozwalające wyjść z impasu, który pojawia się gdy chcemy by nasze oczekiwania zostały spełnione w konkretnej formie.
7. Określ swoją granicę ustępstw: pamiętaj o niej i nie rezygnuj. Warto mieć świadomość, co się stanie, jeśli druga strona nie zgodzi się na to.
8. Sporządź listę zastrzeżeń drugiej strony - umożliwi to łatwiejsze zrozumienie potrzeb, a co za tym idzie, możliwość zaproponowania rozwiązań zabezpieczających twoje cele i potrzeby.
9. Zapisz cele dzieląc je na „muszę mieć” i „dobrze byłoby mieć” . Na tej podstawie przygotuj plan rozmowy.
10. Jeżeli masz do rozwiązania kwestie finansowe, zastanów się, jakie dokumenty mogą być ważne i pomocne w rozwiązaniu konfliktu.
11. Upewnij się, że możesz swobodnie rozmawiać. Zarezerwuj czas, postaraj się o opiekę nad dziećmi. Niech nic Cię nie rozprasza.
12. Możesz poprosić o pierwsze posiedzenie indywidualne tylko z mediatorem lub też przy udziale swojego pełnomocnika, jeśli go masz.
13. W przygotowaniach do mediacji pomoże kontakt z mediatorem przez telefon lub skype’a.
14. Ustal z mediatorem komunikator, z którego najwygodniej będzie korzystać.
15. Nastaw się na współpracę, dobrą wolę w dążeniu do porozumienia, wzajemne ustępstwa oraz otwartość na propozycje i oczekiwania drugiej strony. Podczas e-mediacji ważną kwestią jest zarówno nastawienie psychiczne, które powinno zostać ukierunkowane na rozwiązanie sporu, jak i również przygotowanie techniczne.

Stowarzyszenie Na Rzecz Poradnictwa Obywatelskiego „DOGMA” jest jedną z wiodących organizacji pozarządowych, która od 16 lat realizuje szereg inicjatyw obywatelskich nakierowanych na poszerzenie świadomości prawnej społeczeństwa oraz dostępu do bezpłatnych porad prawnych i obywatelskich.

Od 2016 roku Stowarzyszenie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej. W ciągu 4 lat udzielono ponad 30 tys. porad osobom znajdującym się w kryzysowych sytuacjach życiowych, zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz niejednokrotnie pozbawionym środków finansowych na skorzystanie z profesjonalnej pomocy prawnej na rynku usług prawniczych. Obecnie w ramach statutowej działalności Stowarzyszenie współpracuje z ponad 60 prawnikami, radcami prawnimi, adwokatami, doradcami obywatelskimi oraz mediatorami, specjalizującymi się w różnych dziedzinach prawa.

W roku 2020 pełnimy dyżury w 46 Punktach Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Obywatelskiej na terenie województwa śląskiego i małopolskiego.

Wykaz punktów znajduje się na: **www.dogma.org.pl**

Masz pytania, wątpliwości?
Obawiasz się o swoje prawa?
Skontaktuj się z nami!

CODZIENNIK PRAWNY
#dogmapomoc

PUBLIKACJA WYDANA PRZEZ:

Stowarzyszenie Na Rzecz Poradnictwa Obywatelskiego "DOGMA"

40-074 Katowice, ul. Raciborska 48 lok. 2
tel. 32 557 51 83
tel. 514 797 671
e-mail: stowarzyszeniedogma@gmail.com
www.dogma.org.pl
NIP: 634-25-05-321 REGON: 278130684 KRS: 0000175368

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
www.ms.gov.pl

Zadanie finansowane ze środków budżetu Powiatu Pszczyńskiego

POWIAT PSZCZYŃSKI
przestrzeń aktywności